PRIČE O TLU: SLIKANJE I ZAŠTITA NAŠE ŽIVE ZEMLJE

Veza na obrazac za povratne informacije i QR kod:
https://ecolise.eu/curiosoil-lesson-plan-form-HR

Predmet: Umjetnost i znanost o okolišu Trajanje: 45 minuta Dobna skupina: 14–16 godina Tema: Umjetnost i tlo – Otkrivanje ljepote i vrijednosti tla kroz umjetnost Povezivanje s alatima Curiosoil: Podržava okvire „Buđenja znatiželje za tlo“ i kompetencije za tlo.

Ishodi učenja

Znanje
- Razumjeti osnovne funkcije tla, raznolikost, prijetnje i moguća rješenja.
- Prepoznati tlo kao ključni živi sustav.

Vještine
- Kreativno koristite tlo kao umjetnički medij i izvor inspiracije.
- Promatrati, opisati i vizualno prikazati raznolikost tla.

Kompetencije
- Uključiti se u očuvanje okoliša kroz umjetnost.
- Prenositi pozitivne poruke o zaštiti tla.

Ciljevi učenja usklađeni s područjima kompetencije za tlo

Područje	Pokazatelji	Deskriptori
1. Funkcije tla	Poznaje uloge tla (npr. kruženje hranjivih tvari, regulaciju vode)	Može ilustrirati i objasniti ulogu tla u održavanju života
2. Raznolikost tla	Identificira različita tla, boje, organizme	Promatra, crta i raspravlja o varijacijama u izgledu tla
3. Prijetnje tlu	Prepoznaje eroziju, zagađenje, zbijanje, gubitak života	Može stvarati umjetnost o prijetnjama; raspravlja o zaštitnim radnjama
4. Rješenja za tlo	Objašnjava metode zaštite/poboljšanja tla	Ilustrira rješenja, npr. sadnju, kompostiranje, pokrovne usjeve

STRUKTURA LEKCIJE
Naziv aktivnosti
PRIČE O TLU: SLIKANJE I ZAŠTITA NAŠE ŽIVE ZEMLJE

Opis
Učenici će istraživati raznolikost i funkcije tla stvaranjem „umjetnosti tla“ (koristeći domaće boje za tlo ili olovke u boji inspirirane uzorcima tla). Prikazat će ne samo kako tlo izgleda, već će i izraditi postere „Superheroji tla“ – zabavne likove koji ističu pozitivna rješenja za tlo.

Materijali
- Papir (A4 ili reciklirani)

- Uzorci tla (mogu se prikupiti iz različitih okruženja: vrt, šuma, kompost). Pazite da uzorci NISU iz zaštićenih područja i da ste zatražili dopuštenje vlasnika zemljišta.
- Voda + male šalice/staklenke (za miješanje)
- Jednostavne četkice ILI štapići za uši/vatu
- Neobavezno: Boje/flomasteri/boje u boji ako boja za tlo nije izvediva
- Olovke, gumica
- Stare novine ili jednokratni stolnjak za stolove
- Maramice za ruke ili pristup prostoru za pranje

Upute za postavljanje
- Postavite uzorke/materijale na grupne stolove.
- Postavite novine kako biste zaštitili površine.
- Prikažite inspirativne slike slojeva tla/umjetničkih djela (projektor ili ispisi, vidi PRILOG)
- Pripremite vlažne maramice za ruke za čišćenje.

Postupak korak po korak

1. Uvod (5 min)

Kratki interaktivni razgovor: „Što je tlo? Zašto je važno? Što smo pronašli u našim uzorcima tla?“
Brza grupna brainstorming: „Što ugrožava tlo? Kako možemo pomoći tlima?“

2. Kreativno istraživanje (15 min)

- Prikažite šarene uzorke tla (stvarne ili slike).
- Demo: Pomiješajte malo zemlje s vodom u staklenci. „Obojite“ uzorak područja.
- Učenici pokušavaju napraviti vlastitu „boju za tlo“ (ili koriste boje koje odgovaraju njihovim opažanjima o tlu).
- Stvoriti vlastiti „krajolik tla“ – apstraktan ili realističan, prikazujući slojeve tla, korijenje, živa bića itd.

3. Poster superheroja iz tla (20 min)

- Tranzicija: „Postanimo superheroji tla! Stvorimo lik koji štiti tlo i bori se protiv prijetnji.“
- Učenici skiciraju/crtaju svog superheroja: ime, moći (npr. Kapetan čišćenja, Kraljica komposta, Čovjek za malčiranje) i radnje za očuvanje tla.
- Dodajte slogan/poruku: npr. „Spasimo naša tla!“ ili „Tlo je život!“

4. Prikaži i podijeli (5 min)

- Učenici predstavljaju svoj umjetnički rad/poster („Moj superheroj štiti tlo tako što…“).
- Fokus na pozitivne povratne informacije.

Snimanje

- Fotografirajte učeničke radove za izložbu u učionici ili digitalnu galeriju.
- Neobavezno: Objavite najbolje radove na društvenim mrežama razreda (uz njihovo dopuštenje).

Dokumentacija za praćenje

- Kratka refleksija kao sažetak od 1-2 rečenice: „Jedna stvar koju sam naučio o tlu…“

Sadržaj nastavnog plana i programa

- Umjetnost: Mješovita tehnika, dizajn plakata, umjetnost okoliša.
- Znanost: Osnove znanosti o tlu – sastav, bioraznolikost, prijetnje, zaštita.

Procjena

Formativno ocjenjivanje
Učitelj promatra sudjelovanje, kreativnost i znanstvene veze u raspravi i umjetnosti.
Sumativna procjena
Završeni umjetnički rad i kratka rečenica za refleksiju procjenjuju se s obzirom na angažman u ključnim konceptima tla i idejama za pozitivna rješenja.

Strategije diferencijacije

Za napredne učenike
Pozovite na istraživanje određenog organizma u tlu; dodajte detalje ili dodatne „funkcije tla“ umjetničkom djelu.
Za učenike s poteškoćama
Ponudite podršku za crtanje korak po korak; osigurajte šablone ili predloške; prihvatite usmena objašnjenja.
Za učenike čiji materinji jezik nije jezik nastave
Koristite označene slike, vizualne upute i dopustite crtanje/pisanje na njihovom materinjem jeziku kao ključne riječi.

Aktivnosti proširenja

Trenutna proširenja
- Mural na tlu razreda koji kombinira umjetnost svih.
- Istražite lokalnog restauratora tla i u razredu izradite zahvalnicu.
Učenje kod kuće
- Istražite komadić tla u vašoj neposrednoj blizini; napišite/nacrtajte što tamo živi, bilo kakva „rješenja za tlo“ viđena u akciji.

Zdravstvena i sigurnosna razmatranja
Koristite samo čisto, netoksično tlo.
Zabranjeno je kušati ili dodirivati lice tijekom aktivnosti.
Operite ruke nakon toga.

OSNOVNE INFORMACIJE

1. Andy Goldsworthy
- Poznati umjetnik koji koristi zemlju, glinu i druge prirodne materijale u zapanjujućim vanjskim instalacijama.
https://www.youtube.com/watch?v=I051qmxvDlE

2. Walter De Marijina „Zemljina soba“
- Soba ispunjena zemljom kao imerzivna, kontemplativna umjetnička instalacija u galerijskom okruženju.
https://en.wikipedia.org/wiki/The_New_York_Earth_Room#/media/File:New_York_Earth_Room_in_2024.jpg

3. Studio Davida Sheila
- Suvremeni umjetnik specijaliziran za prirodne pigmente tla, ručno mljevene i korištene za slikanje, povezujući umjetnost s određenim mjestima.

https://www.davidsheilstudio.com/blog/categories/soil-art

4. Kirsten Kurtz, „Tri sestre u tlu“
- Koristi prava tla i tradicionalne tehnike za stvaranje kolaborativnih slika koje prikazuju priču o usjevima „Tri sestre“.
https://soilpainting.com/gallery

5. Shannon Garden-Smith: Pješčana silueta
- Živahni uzorci i interakcija s javnošću korištenjem obojenog pijeska i zemlje za stvaranje velikih umjetničkih djela na tlu.
https://www.shannongardensmith.com/sand-silhouette

6. Služba za očuvanje prirodnih resursa USDA – Slikanje zemljom
- Detaljni vodič i studentski radovi koji koriste pravu zemlju kao boju.
https://www.nrcs.usda.gov/resources/education-and-teaching-materials/painting-with-soil

7. Znanstvena društva – crtanje, pisanje i slikanje s tlima
- Umjetnička djela i priče s projekata slikanja na bazi tla koje vode znanstvenici i edukatori.
https://www.sciencesocieties.org/publications/csa-news/2025/may/drawing-writing-and-painting-with-soils

8. Projekt divljih pigmenata – Jackie Yeomans, Soil Guardian
- Umjetnički portfolio koji koristi isključivo tla, gline i zemljane pigmente.
https://wildpigmentproject.org/jackie-yeomans-soil-guardian-2

9. Heather Bird Harris – Umjetnost zemljanih pigmenata
- Intervjui i umjetnički primjeri korištenja pigmenata tla specifičnih za lokaciju, kako za boju tako i za tintu.
https://creativefuel.substack.com/p/earth-pigment-art-heather-bird-harris-interview

10. Daljnja rasprava
https://thisispublicparking.com/posts/a-brief-exposition-of-soil-in-recent-contemporary-art